

Utlåtande Hälso- och sjukvårdslagen till social- och hälsovårdsutskottet - Utkast

I mellanbetänkandet föreslogs det redan att 28 § hälsovårdslagen och 33 a § specialsjukvårdslagen blir en paragraf om språk. I vårt tidigare utlåtande skrev vi att det finns en stor risk att språkbestämmelserna urvattnas om det endast i en mening står en hänvisning till språklagens bestämmelser i detaljmotiveringarna och inget annat. Risken att de grundläggande rättigheterna enligt grundlagen och de språkliga skyldigheterna och rättigheterna urvattnas blir stor eftersom det blir för omständigt? att börja söka i gamla förarbeten och andra anvisningar för att hitta vad det egentligen betyder. Därför borde det finnas en redogörelse om innebörden av de språkliga rättigheterna i detaljmotiveringarna till 6 § hälsovårdslagen s.100 på samma sätt som att det redogörs för de samiska rättigheterna.

När det gäller val av vårdplats för icke-brådskande vård, 47 § hälsovårdslagen, har den en svagare formulering än tidigare 25 § specialsjukvårdslagen. I specialsjukvårdslagen regleras patientens rätt till service på finska eller svenska, inom specialsjukvården av språklagen men också av starkare bestämmelser i specialsjukvårdslagen. Enligt 35 § specialsjukvårdslagen - ? skall särskild uppmärksamhet även fästas vid att patienten bereds vård på sitt modersmål. Den understreckade meningen är den som gjort att bestämmelserna inom specialsjukvården är starkare än språklagens bestämmelser. Denna mening har nu plockats bort. Den finns inte med i förslaget till 47 § hälsovårdslagen. I detaljmotiveringarna står det nu att språklagen skall styra men att det av språkliga skäl är ändamålsenligt kan patientens vård genomföras på annat ställe. De har använt samarbetet mellan HUCS och Vasa sjukvårdsdistrikt som exempel. (s.152). Tolkningssmässigt är det stor skillnad på särskild uppmärksamhet och om ändamålsenligt. Här sker nog en viss urvattning av språkbestämmelserna. Jag har också förstått att statssekreterare Marcus Rantala kämpat för att överhuvudtaget få med modersmålet i 47 § hälsovårdslagen. Specialmedarbetare Susanna Korpivaara skrev det till mig efter att jag kontaktat dem.

Något som jag inte har hunnit kolla upp fullt ut ännu är rätten att få läkarintyg och patientjournalen (epikrisen) översatt. Det finns inget nämnt om det vare sig i detaljmotiveringarna till 6 § eller 47 § hälsovårdslagen. Jag tittade snabbt på paragrafen om patientregistren, 9 § hälsovårdslagen, där finns inte heller något.

Tidigare JO Paunio har i beslutet 10.6.2008, Dnr 3086/4/06 konstaterar att reglerna om upprättande och översättning av patientjournalerna är oklara. Enligt beslutet skall en patient som begär en översättning av sin patientjournal inom ett tvåspråkigt sjukvårdsdistrikt få det och det är myndigheten som skall sköta om det. Också i biträdande justitieombudsmannens Petri Jääskeläinen beslut 14.10.2008 Dnr 423/2/07 har det konstaterats att reglerna om översättning av patientjournalen är oklara, men att språklagen borde tolkas ur ett grundlagsenligt perspektiv. I utlåtandet till mellanbetänkandet föreslog vi därför att rätten till avgiftsfri översättning av patientjournalen utan fördröjning tas med i detaljmotiveringarna till lagen. Något dylikt förtydligande har jag inte ännu hittat.